

Over Nederlanders in het buitenland door Margreet Strijbosch

Als voormalig eindredacteur van het WereldExpats Magazine van de Wereldomroep heb ik mij de afgelopen zes jaar intensief bezig gehouden met zaken die Nederlanders in het buitenland betreffen. Hierover hebben mijn collega's en ik vele artikelen gepubliceerd, waarop ook vele reacties kwamen. Voor wie zich wil inlezen in de materie, heb ik een aantal onderwerpen en linkjes naar dossiers op de Wereldomroep website op een rij gezet. Je kunt de informatie die je belangrijk vindt het beste uitprinten; ik weet niet hoe lang de website nog in de lucht blijft.

Het dossier **Geld & Zekerheid** – hierin zit o.a. informatie over problemen van Nederlanders en met name pensionado's in het buitenland in verband met de verplichte zorgverzekering:

<http://www.rnw.nl/nederlands/dossier/geldenzekerheid>

NL'ers in het buitenland met een inkomen uit Nederland zijn verplicht verzekerd, maar krijgen niet altijd de zorg die bij de hoogte van de premie past. Dat wil zeggen dat mensen hetzij onvoldoende medische zorg krijgen, hetzij zich nog een keer in hun huidige woonland verzekeren, en zo dus twee keer betalen. Misschien goed om te weten: in Spanje heeft de SVB een steunpunt opgezet voor NL'ers in het buitenland: <http://www.rnw.nl/nederlands/article/aow-het-buitenland-zo-bent-u-verzekerd-van-zorg> Maar dit doet natuurlijk niets af aan het probleem van veel premie betalen en weinig zorg krijgen. Het meest schrijnende voorbeeld op de RNW-site:

<http://www.rnw.nl/nederlands/article/wachten-op-zuurstof-wexford> Je zou kunnen denken dat deze mevrouw en anderen die goede behandeling nodig hebben, ook naar Nederland zouden kunnen gaan. Dat is echter niet altijd simpel te organiseren (bijv. als je geen familie hebt in NL, of gewoon geen plek om te verblijven). Ook ken ik het voorbeeld van een NL man in Hongarije, van wie de artsen de man niet willen doorverwijzen, omdat ze bang zijn om toe te geven dat ze hem de juiste zorg niet kunnen geven.

Met name pensionado's die particulier verzekerd waren hebben zich tegen de verplichte zorgpremie verzet en eindeloos geprocedeerd – en verloren. Maar ze ervaren deze uitslag nog steeds als onrechtvaardig: <http://www.rnw.nl/nederlands/article/zorgverzekeringsproces-kon-nooit-gewonnen-wordsen>

Een tweede probleem met de **zorgverzekering**: de premie wordt van tevoren ingehouden, maar de Belastingdienst boekt in sommige gevallen pas jaren het teveel aan ingehouden premie terug. Hier heeft ook de nationale ombudsman zich mee bezig gehouden en een rapport over uitgebracht: <http://www.nationaleombudsman-nieuws.nl/nieuws/2011/ombudsman-overheid-moet-zes-miljoen-euro>, het rapport zelf: http://www.nationaleombudsman.nl/sites/default/files/20110123__r__2010.06832_jur__21-04-2011.doc.pdf en bij RNW: <http://www.rnw.nl/nederlands/article/ombudsman-pakt-awbz-zorg-expats-en-emigranten-aan>

Dubbele nationaliteit

We zijn al jaren met dit dossier bezig: <http://www.rnw.nl/nederlands/category/tags-nederland/dubbele-nationaliteit> Curieus is natuurlijk dat Nederland steeds strenger lijkt te worden, vergeleken bij sommige ons omringende landen (bijv. België) die ruimhartiger zijn. Het hebben van meerdere nationaliteiten is een logisch gevolg van toenemende globalisering, internationale huwelijken etc. Ons koningshuis is trouwens het beste voorbeeld daarvan, en het gerucht gaat dat koningin Beatrix zelfs drie nationaliteiten zou hebben. (Prof. Jessurun d'Oliveira in A'dam weet veel over dit specifieke onderwerp.)

Een specifieke groep in deze zijn de latente Nederlanders, kinderen van Nederlandse moeders, geboren voor 1985 die op basis van discriminerende wetgeving geen NL paspoort kregen. Twee jaar geleden is de wet veranderd, maar het daadwerkelijke realiseren van het Nederlanderschap heeft nog heel wat voeten in aarde. Vreemdelingenrechtadvocaten Suzanne Mooij en Hermie de Voer weten hier alles van. <http://www.rnw.nl/nederlands/article/latente-nederlander-moet-overhindernisbaan-naar-paspoort> Zie laatste reactie onder dit artikel: er zit een beperkte termijn op de geldigheid van documenten, en als iemand in bijv. Afrika een geboorte-akte moet opvragen,

kan dit langer duren dan de toegestane termijn. Dus of het alle latente Nederlanders inderdaad gaat lukken om een NL paspoort te krijgen, is de vraag.

Buitenlandse partner

Voor Nederlanders met een niet-westerse partner kan het heel moeilijk zijn om de partner naar Nederland te krijgen, zelfs als – bij wijze van spreken – het gaat om de begrafenis van een familielid. De man die vragen beantwoordt op de Wereldomroepsite is Gert Adang, vreemdelingenrechtadvocaat in Utrecht. Een van de best gelezen artikelen op de Wereldomroepsite gaat hierover: <http://www.rnw.nl/nederlands/article/met-je-buitenlandse-partner-naar-nederland-20-tips?page=5> Er bestaat ook een drukbezocht forum van de Stichting Buitenlandse Partner met vragen en antwoorden over dit onderwerp: <http://www.buitenlandsepartner.nl/content.php?s=800ee1b68718ae37453c1080954c09db>

Aktueel voorbeeld van de problemen rond buitenlandse partner: Nederlands-Palestijns gezin zit vast in Syrië, man krijgt geen visum om naar NL te gaan. Nederland heeft de afgelopen jaren de eisen t.a.v. buitenlandse partners (en andere vreemdelingen) steeds strenger gemaakt, maar is ook regelmatig teruggefloten door de Nederlandse dan wel Europese rechters. Bijvoorbeeld inzake de taaltoets in het buitenland, inkomenseisen e.d. Artikelen daarover vind je op de Wereldomroepsite. Intikken op Google: 'buitenlandse partner' en 'Wereldomroep'. Een voorbeeld waaraan we op veel aandacht hebben besteed is dat van Kindeng. Kindeng is de Indonesische weduwe van een Nederlander. Zij wil graag dat haar kinderen in Nederland een schoolopleiding krijgen. De kinderen mogen met hun NL paspoort wel in NL wonen, maar hun moeder niet. Hierover procedeert Kindeng al jaren. Zij werd in het gelijk gesteld door de rechter, maar de Nederlandse staat is daar opnieuw tegen in beroep gegaan. <http://www.rnw.nl/nederlands/article/kindeng-mag-met-kinderen-naar-nederland>

Ambassades en consulaten

De afgelopen jaren is er bezuinigd op ambassades en consulaten. De service van deze instellingen laat soms te wensen over: <http://www.rnw.nl/nederlands/article/nederlanders-willen-meer-service-van-ambassades> Niet de dienstverlening aan Nederlanders in het buitenland, maar de Nederlandse economie staat centraal bij het werk van ambassades. Over de vraag of dit terecht is, kun je van mening verschillen.

Een typisch voorbeeld van verwaarlozing van het belang van Nederlanders in het buitenland was de invoering van het nieuwe, biometrische paspoort, waarbij in Den Haag weinig of geen woorden zijn vuil gemaakt aan het feit dat de dienstverlening in het buitenland daarbij enorm is verslechterd, omdat nog maar weinig consulaten nu paspoorten mogen uitgeven, en sommigen duizenden kilometers moeten omreizen: <http://www.rnw.nl/nederlands/article/grote-ergernis-bij-expats-over-gevolgen-nieuw-paspoort> en dossier: <http://www.rnw.nl/nederlands/category/tags-nederland/nieuw-paspoort> Ook hier heeft de nationale ombudsman zich in gemengd: <http://www.rnw.nl/nederlands/article/uitvoering-nieuwe-paspoortwet-buitenland-onbehoorlijk> Verhagen heeft destijds als minister van BuZa toegezegd dat het paspoort verlengen naar tien jaar mogelijk wordt. <http://www.rnw.nl/nederlands/article/verhagen-geldigheid-paspoort-naar-tien-jaar> Dit kan al in veel andere landen. Maar de NL overheid maakt met de realisering hiervan geen haast: <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/paspoort-en-identificatie/paspoort-en-identiteitskaart> Ook zou het logisch zijn als ambassades op Europees niveau zouden gaan samenwerken, zodat je ook een nieuw paspoort bij bijv. een Duits consulaat kunt aanvragen.

Stemmen in het buitenland

Antwoorden op Kamervragen van eind mei over stemmen vanuit het buitenland: <http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2012/05/30/beantwoording-kamervragen-over-kiesgerechtigde-nederlanders-in-het-buitenland/beantwoording-kamervragen-over-kiesgerechtigde-nederlanders-in-het-buitenland.pdf>

Hieronder informatie over het Zwartboek dat ik twee jaar geleden aan de Tweede Kamercommissie Binnenlandse Zaken heb aangeboden. In het regeerakkoord van de huidige

demissionaire regering is afgesproken dat er gekeken gaat worden naar de aanbeveling van de Kiesraad (die heeft gereageerd op ons Zwartboek) naar de stemprocedure voor NL'ers in het buitenland. [http://www.kiesraad.nl/nl/Actueel/Nieuwsberichten/\(2047\)-Actueel-Nieuwsberichten-2010/Advies_na_verkiezingen_Tweede_Kamer_en_gemeenteraden.html](http://www.kiesraad.nl/nl/Actueel/Nieuwsberichten/(2047)-Actueel-Nieuwsberichten-2010/Advies_na_verkiezingen_Tweede_Kamer_en_gemeenteraden.html) Ook zijn er Kamervragen gesteld: <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2010/06/08/antwoorden-op-kamervragen-over-blanco-stemformulieren-voor-kiezers-in-het-buitenland.html> Meer over het zwartboek: <http://www.rnw.nl/nederlands/article/wereldomroep-overhandigt-zwartboek-stemmen>

Opmerkelijk was dat mijn half-Franse partner en zoon onlangs wel gewoon digitaal hun stem konden uitbrengen, terwijl de Nederlandse overheid denkt dat dat niet veilig kan. Overigens kent Frankrijk 11 kiesdistricten in het buitenland: <http://www.rnw.nl/nederlands/article/fransen-het-buitenland-stemmen-op-eigen-kandidaten>

AOW

De meningen over problemen rond de AOW zijn verdeeld. Je kunt je afvragen of het terecht is dat mensen met een NL nationaliteit 2% van hun AOW verliezen voor elk jaar dat ze in het buitenland doorbrengen. Doen terugkerende expats minder voor hun land dan bijvoorbeeld een Nederlander die ervoor kiest zijn of haar leven zonder werken in NL zelf door te brengen? Ook zag je bij het afschaffen van de partnertoeslag dat minister Kamp allereerst besloot om die toeslag bij Nederlanders in het buitenland weg te halen. Dit voorstel heeft overigens geen doorgang gevonden. Een goed artikel over dit onderwerp: <http://www.rnw.nl/nederlands/article/aowers-krijgen-minder-partnertoeslag>

Heel specifiek is het probleem van NL'ers in Nieuw-Zeeland, en mogelijk ook andere landen waarmee Nederland pensioenverdragen heeft afgesloten. Iedereen die in Nieuw-Zeeland 65 wordt en die 10 jaar of langer in het land is gevestigd - waarvan minstens 5 jaar na zijn 50e - heeft recht op een staatspensioen. Hoogte: zo'n 700 euro per maand voor een alleenstaande. Het geld voor die pensioenen is afkomstig uit de algemene belastingpot. Het zou volgens de NZ regering oneerlijk zijn als mensen die in het buitenland hebben gewerkt, meer pensioen zouden kunnen krijgen dan hun thuisblijvende landgenoten. En dus worden 'overzeese' uitkeringen zoals de Nederlandse AOW in mindering gebracht. Het gekorte bedrag verdwijnt in de staatskas.

Zie hele artikel: <http://www.rnw.nl/nederlands/article/nieuw-zeeland-houdt-vast-aan-omstreden-pensioenstelsel> Overheden uit andere landen proberen hun voormalige inwoners te helpen in deze, Nederland doet dat niet. Een oplossing zou zijn om een bankrekening te openen in Nederland, maar ook dat is niet altijd even simpel. <http://www.rnw.nl/nederlands/article/rekening-ellende-van-nederlander-australi%C3%AB>

Sinds kort is er ook de mogelijkheid om je eigen pensioenoverzicht digitaal te bekijken. Maar de groep die dit het hardst nodig heeft, NL'ers in het buitenland, kan dat in lang niet alle gevallen. Zonder DigiD lukt dat niet, en als je in het buitenland woont, kun je niet altijd een DigiD krijgen. Binnenlandse Zaken is zich wel bewust van het probleem, maar de oplossing hangt samen met de centrale registratie van NL'ers in het buitenland. Wel komt er een DigiD-balie op Schiphol: <http://www.rnw.nl/nederlands/article/digid-laait-buitenland-nog-op-zich-wachten>

Rijbewijs

Dan zijn er nog veel vragen over de procedure rond het verlengen van het NL rijbewijs. Die is gecompliceerd, onder meer omdat de Rijksdienst voor het Wegverkeer het rijbewijs alleen naar een huisadres in Nederland stuurt. Zie artikelen hierover: <http://www.rnw.nl/nederlands/article/rijbewijs-en-wonen-het-buitenland-2>

Nalatenschap

Ook ingewikkeld zijn de internationale erfenissen. Nederland kan tot tien jaar na vestiging in het buitenland aanspraak maken op erfbelasting in geval van overlijden. Er gebeurt in deze wel iets,

maar het kan nog beter: <http://www.rnw.nl/nederlands/article/soepeler-eu-regels-voor-internationale-erfenissen>

PS: Misschien ook interessant: het boek Je Band met Nederland – een afscheidproductie van de Wereldomroep over Nederlanders in het buitenland. Mijn collega's en ik zijn het afgelopen jaar naar de traditionele emigratielanden gereisd voor video-, audio en internetbijdragen in dit dossier: <http://www.rnw.nl/nederlands/dossier/afscheidreis> . En we hebben er ten slotte een boek van gemaakt met dvd en veel mooie foto's. Het boek incl. dvd is te bestellen bij www.emigratieboek.nl Meer informatie in dit artikel: <http://www.rnw.nl/nederlands/article/je-band-met-nederland-het-boek>

Onlangs hadden we ook een prachtig verhaal over de Canadese kunstenares Rosemary Sloot, van wie een tentoonstelling over haar ouders' emigratie door Canada reist: <http://www.rnw.nl/nederlands/article/op-sterfbed-spijt-van-emigratie> Van een weemoedige schoonheid!